

24 Cathedral Road / Heol y Gadeirlan
Cardiff / Caerdydd
CF11 9LJ
Tel / Ffôn: 029 20 320500
Fax / Ffacs: 029 20 320600
Email / Ebst: wales@wao.gov.uk
www.wao.gov.uk

Mr S Smith
Prif Swyddog Tân
Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru
Pencadlys
Ffordd Salesbury
Parc Busnes Llanelwy
Llanelwy
LL17 OJJ

Dyddiad	20 Medi 2013
Ein cyfeirnod	527A2013
Tudalennau	1 o 8

Annwyl Simon

Asesiad Gwella

Mae'n ofynnol i mi, o dan Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009 (y Mesur), gyflwyno adroddiad ar fy ngwaith archwilio ac asesu ynghylch a yw Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru (yr Awdurdod) wedi cyflawni ei ddyletswyddau ac wedi bodloni gofynion y Mesur.

Mae'r llythyr hwn yn crynhoi:

- fy marn ynghylch a yw'r Awdurdod wedi cyflawni ei ddyletswyddau statudol mewn perthynas â chynllunio gwelliant;
- fy marn ar gydymffurfiaeth yr Awdurdod â'r gofynion i wneud trefniadau i sicrhau gwelliant parhaus, yn seiliedig ar waith a wnaed hyd yma gan Swyddfa Archwilio Cymru, gan gynnwys:
 - unrhyw faterion perthnasol a all fod wedi dod i'r amlwg ers fy adroddiad diwethaf;
 - cynnydd yr Awdurdod mewn perthynas â meysydd i'w gwella ac argymhellion a nodwyd yn fy asesiadau blaenorol.
- fy nghynigion pellach ar gyfer gwella a/neu argymhellion;
- diweddariadau i gynllun gwaith ac amserlen Swyddfa Archwilio Cymru ar gyfer cyflawni fy ngwaith ar yr Asesiad Gwella.

Byddaf yn diweddar fy safbwyntiau yn ystod y flwyddyn ac yn anfon llythyr arall erbyn diwedd mis Ionawr 2014.

Mae'r Awdurdod wedi cyflawni ei ddyletswyddau o ran cynllunio gwelliant o dan y Mesur ac wedi gweithredu yn unol â chanllawiau Llywodraeth Cymru

Deuthum i'r casgliad hwn am y rhesymau canlynol:

- Cafodd y Cynllun Gwella ei gyhoeddi yn unol ag amserlen Llywodraeth Cymru (i'w gyhoeddi erbyn 31 Mawrth 2013 ar gyfer amcanion gwella 2013-14) ar wefan yr Awdurdod.
- Mae'r Awdurdod wedi rhoi esboniad ynghylch pam y cafodd ei ddau amcan gwella eu dewis ar gyfer 2013-14 gan gynnwys cyfeiriad at lefelau gweithgarwch a'r hinsawdd economaidd. Mae'r ddau amcan gwella yn barhad o'r amcanion a bennwyd ar gyfer 2012-13 a'u nod yw:
 - helpu i gadw pobl a chymunedau yn ddiogel drwy atal marwolaethau ac anafiadau o danau damweiniol mewn llety preswyl;
 - canfod ffyrdd o leihau costau cyffredinol rhedeg y Gwasanaeth bob blwyddyn er mwyn gweithredu o fewn y gyllideb flynyddol.
- Mae pob un o'r amcanion gwella yn rhoi disgrifiad o'r canlyniad a ddisgwylir, y camau sydd eu hangen i gyflawni'r gwelliannau. Mae mesurau i ddangos cyflawniad wedi'u pennu ar gyfer amcan gwella un. Mae'r Awdurdod yn dal i ystyried mesurau addas a sut i gysylltu'r trefniadau presennol ar gyfer cyflwyno adroddiadau ariannol ar gyfer amcan gwella dau.
- Nodir y camau sydd eu hangen i gyflawni'r amcanion gwella mewn cynlluniau busnes adrannol a gaiff eu monitro'n fisol gan uwch reolwyr.
- Cynhaliodd yr Awdurdod ymgynghoriad ar ei amcanion gwella yn unol â chanllawiau Llywodraeth Cymru.

Ar sail gwaith a wnaed hyd yma gan Swyddfa Archwilio Cymru, ac yn gyfyngedig iddo, credaf fod yr Awdurdod yn debygol o gydymffurfio â'r gofyniad i wneud trefniadau i sicrhau gwelliant parhaus yn ystod y flwyddyn ariannol hon

Rwyf wedi dod i'r casgliad hwn oherwydd:

Mae trefniadau cynllunio busnes wedi'u hymgorffori'n dda, maent yn darparu darlun clir o'r camau arfaethedig ac yn canolbwyntio ar ganlyniadau ar y cyfan ond mae angen iddynt adlewyrchu'n fwy penodol ofynion Deddf Cydraddoldeb newydd 2010.

Nodais, yn fy asesiadau blaenorol, fod arweinwyr yr Awdurdod yn parhau i lywio newid a dyma yw fy marn o hyd.

Mae staff yn ymwybodol o'r amcanion gwella ar gyfer 2013-14 ac maent yn cefnogi'r rhesymeg dros gario ymlaen â'r amcanion a bennwyd ar gyfer 2012-13. Ceir dealltwriaeth gyffredin mai'r amcanion hyn yw'r materion sy'n hanfodol i'r Awdurdod wrth symud ymlaen. Mae'r Awdurdod wedi rhoi manylion ei Amcanion Gwella i randdeiliaid a'r cyhoedd yn ei gynllun Cyfunol ar gyfer Gwella a Lleihau Risgiau ar gyfer 2013-14 y mae fersiwn electronig ohono ar gael ar wefan yr Awdurdod. Sicrhawyd ei fod ar gael i'r cyhoedd graffu arno drwy hyrwyddo'r ffaith ei fod ar gael drwy ohebiaeth e-bost uniongyrchol i randdeiliaid. Mae copïau caled ar gael ar gais. Yn y gorffennol mae'r Awdurdod wedi cynhyrchu copïau papur o Gynlluniau Gwella ond mae wedi penderfynu na ellir cyfiawnhau hyn bellach oherwydd y gost ac am resymau amgylcheddol. Mae'r Awdurdod wedi llunio gwybodaeth gryno sy'n nodi manylion y cynllun Cyfunol ar gyfer Gwella a Lleihau Risgiau.

Yn ein *Hadroddiad Gwella Blynyddol* diweddaraf (Mawrth 2013) daethom i'r casgliad, yn ystod y flwyddyn ddiwethaf, fod gwerthusiadau ac adroddiadau'r Awdurdod ar ei berfformiad yn gytbwys, ond nad yw'n gwneud digon i gymharu ei berfformiad â chyrrff eraill tebyg. Mae'r Awdurdod yn ystyried sut y gellir defnyddio gwell data cymharol ar y cyd â gwaith y Pwyllgor Materion Cenedlaethol. Mae data cymharol sylfaenol yn cael ei gasglu drwy ffrydiau gwaith unigol y Pwyllgor Materion Cenedlaethol a bydd ar gael wedyn i'r Awdurdodau unigol.

Nid yw'r trefniadau arferol ar gyfer cyflwyno adroddiadau ar berfformiad yn nodi'n llawn nac yn glir gynnydd i gyflawni amcanion gwella. Ar y cyfan, dangosir cynnydd drwy'r defnydd o ddangosyddion strategol a chraidd cenedlaethol Llywodraeth Cymru ynghyd â nifer fach o ddangosyddion lleol. Nid yw Amcan Gwella 2 wedi'i gysylltu'n benodol â'r trefniadau presennol ar gyfer cyflwyno adroddiadau ar reolaeth ariannol o hyd.

Cyflawnodd yr Awdurdod ei ddyletswyddau ymgynghori o dan y Mesur drwy gynnal ymgynghoriad â'r cyhoedd dros gyfnod o 12 wythnos ar ddiwedd 2012. Cafwyd tua 170 o wahanol sylwadau, safbwyntiau a chwestiynau gan tua 50 o ymatebwyr. Roedd 74 y cant o'r ymatebwyr o'r farn bod yr Awdurdod wedi nodi'r blaenoriaethau cywir ar gyfer 2013-14, cytunodd 89 y cant mai'r sylwadau a wnaed o dan y Siarter Ymateb i Danau mewn Anheddau ar gyfer Cymru Gyfan oedd y rhai cywir. Hefyd, casglodd yr Awdurdod sylwadau ar yr hyn y dylai fod yn ei ystyried fel Amcanion Gwella ar gyfer 2014-15 ac ar ôl hynny. Dadansoddwyd cynnwys yr ymatebion a chyflwynwyd adroddiad arno i Aelodau'r Awdurdod ar ddechrau 2013. Gallai'r Awdurdod ddatblygu ei weithgareddau ymgysylltu ac ymgynghori â'r cyhoedd ymhellach drwy ymestyn dulliau gweithredu llwyddiannus presennol, megis y rhai a ddefnyddir bob blwyddyn i ymgysylltu â'r myfyrwyr newydd yn ardal Bangor ynghylch diogelwch tân, i gynnwys meysydd ymgysylltu eraill.

Nid yw Asesiad cadarn o'r Effaith ar Gydraddoldeb sy'n ymdrin â'r Amcanion Gwella ar gyfer 2013-14 ar waith eto. Er bod y Cynllun Cyfunol ar gyfer Gwella a Lleihau Risgiau yn cynnwys rhywfaint o ystyriaeth o bobl â nodweddion gwarchoddedig o dan ddeddfwriaeth cydraddoldeb, nid yw'r Awdurdod wedi cynnal Asesiad cadarn o'r Effaith ar Gydraddoldeb fel rhan o'r rhesymeg dros barhau â'r amcanion gwella a bennwyd yn wreiddiol ar gyfer 2012-13. Felly, nid yw'n glir a yw'r amcanion yn adlewyrchu'n ddigonol anghenion pobl o dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010. Mae'r Awdurdod wedi nodi ar dudalen 30 o'r cynllun ei fod yn bwriadu ystyried ac adolygu'r ffactorau a all gyfrannu at y rhesymau penodol pam mae rhai pobl yn agored i dân, gan groesgyfeirio lle y bo'n briodol â'r nodweddion gwarchoddedig o dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010, yn ystod 2013-14.

Mae'r Awdurdod yn parhau i reoli ei heriau ariannol yn effeithiol

Yn fy *Adroddiad Gwella Blynyddol* blaenorol, deuthum i'r casgliad fod gan yr Awdurdod ddull cadarn o reoli materion ariannol ond, o ystyried maint y newid sydd ei angen, mae angen arweinyddiaeth glir. Credaf hyn o hyd. Mae'n gadarnhaol bod yr Awdurdod wedi dewis parhau â'r amcan o sicrhau rheolaeth ariannol ddarbodus fel blaenoriaeth yn ei gynlluniau Gwella ar gyfer 2013-14.

Mae'r Awdurdod yn y flwyddyn olaf (2013-14) o'i gynllun ariannol tair blynedd. Mae amcangyfrifon o'r sefyllfa ariannol ar gyfer 2014-15 a 2015-16 wedi'u cyflwyno i Aelodau'r Awdurdod ac mae'r Awdurdod wedi cydnabod bod angen iddo bellach ddatblygu Cynllun Ariannol Tymor Canolig newydd o 2013-14 ymlaen.

Dengys y rhagolwg ariannol diweddaraf ar gyfer y cyfnod tair blynedd hyd at 2013-14 fod angen i'r Awdurdod gyflawni arbedion effeithlonrwydd rhagamcanol cronol o £2.4 miliwn.

Er bod dull y Cyngor o fynd i'r afael â'i heriau ariannol wedi bod yn gadarn ac wedi'i reoli'n dda hyd yma, erys problemau o ystyried y lleihad tebygol mewn arian canolog termau real hyd at 2016-17 a thu hwnt. Mae'r Awdurdod yn parhau i chwilio am arbedion effeithlonrwydd yn ychwanegol at y rhai sydd eisoes wedi'u nodi. Caiff peth o'r gwaith hwn ei wneud drwy'r Pwyllgor Materion Cenedlaethol a sefydlwyd yn ddiweddar a fydd yn ystyried y potensial am arbedion effeithlonrwydd a chydweithredu ar draws y tri awdurdod tân ac achub yng Nghymru. Fodd bynnag, ar hyn o bryd nid yw'r Awdurdod wedi nodi'n benodol yr arbedion a ddisgwylir o waith y Pwyllgor Materion Cenedlaethol.

Gwneir cynnydd da i ymdrin â'r cynigion ar gyfer gwella a nodwyd yn fy asesiadau blaenorol

Cyflwynais nifer o gynigion ar gyfer gwella yn fy Llythyr Diweddarau o ran yr Asesiad Corfforaethol a'r Adroddiad Gwella Blynyddol blaenorol. Crynhoir hynt yr Awdurdod o ran gweithredu'r rhain yn Atodiad 1.

Cynigion pellach ar gyfer gwella

Caiff tri chynnig newydd ar gyfer gwella eu hawgrymu yn y llythyr hwn. Byddwn yn parhau i fonitro'r cynnydd a wneir gan yr Awdurdod o ran gweithredu'r cynigion a nodwyd yn fy adroddiadau a'm llythyrau blaenorol a chyflwyno adroddiadau arno.

Cynigion ar gyfer gwella

C1	Datblygu Cynllun Ariannol Tymor Canolig newydd o 2013-14 ymlaen.
C2	Dangos yn glir sut mae gofynion Deddf Cydraddoldeb 2010 wedi'u hystyried wrth bennu a monitro amcanion gwella drwy gynnal Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb yn ystod 2013-14.
C3	Dylai adroddiadau penodol ar y cynnydd a wnaed o ran cyflawni Amcan Gwella dau, sy'n cysylltu ag adroddiadau cyllidebol presennol, fod wedi'u cwblhau erbyn diwedd 2013.

Diweddariadau i'r cynllun gwaith a'r amserlen

Bydd fy Nhîm ar gyfer yr Asesiad Gwella yn sicrhau bod yr Awdurdod yn cael y wybodaeth ddiweddaraf am y trefniadau manwl ar gyfer cyflwyno fy ngwaith asesu yn ystod 2013-14. Mae'r cynllun gwaith a'r amserlen a gaiff eu diweddarau'n rheolaidd yn rhoi rhagor o fanylion am sut rydym yn bwriadu targedu adnoddau yn ystod yr asesiad eleni ac yn benodol sut y byddwn yn ychwanegu gwerth drwy ganolbwyntio ar feysydd neu wasanaethau a nodwyd ar y cyd.

Mae'r cynllun gwaith a'r amserlen yn ystyried fy ymgynghoriad â'r awdurdodau gwella ar fy nghynigion ar gyfer gwaith archwilio perfformiad 2013-14.

Rwyf yn ddiolchgar i'r Awdurdod am y ffordd y mae wedi helpu i hwyluso ein gwaith a gobeithiaf weld trefniadau hyd yn oed mwy effeithiol ac effeithlon yn datblygu dros amser. Rwyf yn parhau i fod yn ymrwymedig i ddarparu lefelau priodol o sicrwydd cyhoeddus gan eich helpu ar yr un pryd i liniaru'r risgiau anochel i wasanaethau ac atebolrwydd sy'n deillio o leihau adnoddau a newidiadau o ganlyniad i hynny.

Yn gywir

HUW VAUGHAN THOMAS

ARCHWILYDD CYFFREDINOL CYMRU

CC: Lesley Griffiths, Gweinidog Llywodraeth Leol a Chymunedau

Lisa Williams, Arweinydd Archwilio Perfformiad

Atodiad 1

Cynigion ar gyfer gwella	Cynnydd
<p>C1 Parhau i roi cynigion blaenorol ar gyfer gwella ar waith er mwyn cryfhau amcanion gwella a mesurau a pherfformiad cysylltiedig a sicrhau bod adroddiadau yn canolbwyntio'n fwy ar ganlyniadau er mwyn gallu nodi a gwerthuso effaith ei weithgarwch ar gyfer ei gymuned.</p>	<p>Mae'r Awdurdodau wedi gwneud newidiadau i'r modd y mae'n cyflwyno adroddiadau yn erbyn cynnydd yn ystod 2012-13 y byddwn yn eu hystyried ac yn eu hadolygu fel rhan o'r archwiliad o'r Aseiad o Berfformiad yn ddiweddarach yn 2013.</p>
<p>C2 Gweithredu meysydd ar gyfer gwella a nodwyd yn ein hadolygiad Rheoli Gwybodaeth.</p>	<p>Mae sawl maes ar gyfer gwella yn parhau i gael eu hasesu gan yr Awdurdod yng nghyd-destun blaenoriaethau eraill a rhaglen waith y Pwyllgor Materion Cenedlaethol a ddisgwylir yn y dyfodol.</p>
<p>C3 Gweithredu meysydd ar gyfer gwella a nodwyd yn ein hadolygiad o'r defnydd o dechnoleg.</p>	<p>Mae'r Awdurdod wrthi'n datblygu strategaeth TGCh bum mlynedd newydd ac mae'n gwneud cynnydd o ran dogfennu, cyhoeddi a hyrwyddo safonau a pholisïau technoleg.</p>
<p>C4 Mae pedwar maes allweddol lle y dylid rhoi mwy o bwyslais ar adolygu'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol er mwyn sicrhau:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bod y staff yn cael eu cynnwys yn fwy ar draws yr Awdurdod; • bod mwy o bwyslais ar ymgysylltu â'r gymuned; • sicrhau y gwneir cymhariaeth ddigonol o berfformiad ag awdurdodau gwella eraill; • rhoi mwy o ystyriaeth i drefniadau Llywodraethu mewn perthynas â phartneriaethau a gwaith comisiynu. 	<p>Mae'r Awdurdod wedi ymateb yn gadarnhaol ac yn gyflym i adborth cychwynnol ar ei drefniadau ar gyfer cynnal yr adolygiad o'i Ddatganiad Llywodraethu Blynyddol. Mae wedi ymdrin â phob maes a nodwyd yn ein hadborth i raddau helaeth ac wedi darparu dadansoddiad manylach o gydymffurfiaeth â'i God Llywodraethu Corfforol yn ystod adolygiad 2012-13.</p>

Cynigion ar gyfer gwella	Cynnydd
<p>C5 Parhau i ddatblygu prosesau corfforaethol er mwyn hyrwyddo'r gwaith o ymgysylltu â'r cyhoedd yn arbennig:</p> <ul style="list-style-type: none">• nodi, diffinio a blaenoriaethu pa fath o weithgarwch ymgysylltu â'r cyhoedd sy'n hanfodol i'r Awdurdod, ei bartneriaid a'r cyhoedd a wasanaethir ganddo;• datblygu dull mwy strategol, cydgysylltiedig a chynlluniedig o ymgysylltu â'r cyhoedd – er mwyn nodi meysydd, materion a phynciau sy'n peri risg; cael gafael ar adnoddau sydd eu hangen, lleihau nifer yr achosion o ddyblygu gwaith a sicrhau'r effaith a'r canlyniadau mwyaf;• datblygu ffyrdd o fonitro, defnyddio a gwerthuso canlyniadau gweithgareddau ymgysylltu â'r cyhoedd yn ehangach a hysbysu'r cyhoedd am sut mae ei fewnbwn wedi dylanwadu ar yr hyn a wna'r Awdurdod; ymestyn y strategaeth gyfathrebu i gynnwys gweithgarwch ymgysylltu â'r cyhoedd sy'n briodol ac wedi'i gynllunio ac sy'n cyd-fynd ag amcanion gwella a blaenoriaethau allweddol yr Awdurdod.	